



- SAMEN SOCIAAL & CIRCULAIR VERGROENEN -

SOCIAAL & CIRCULAIR VERGROENEN - SAMEN



JaarVerslag

2023

& Vooruitblik 2024

www.straatboer.nl

Voorwoord

Afgelopen jaar hebben we ons weer volop ingezet voor het sociaal en circulair vergroenen van onze steden. Met het project Make-over hebben we in Zwolle samen met bewoners 80 tuinen vergroend en daarmee weer een stap gezet richting een klimaatadaptieve stad. Maar ook laten zien dat dit een werkwijze is die in andere steden toegepast kan worden. We laten zien hoe we als stichting nog meer impact maken om bewoners in hun groene kracht te zetten. Samen zetten we zowel de schop als de schouders eronder!

Ed Anker

Voorzitter stichting Straatboer



Straatboer Gerben met zojuist
gehaalde planten om vervolgens in
een versteende tuin in te planten.

De organisatie

Wat we doen

Stichting Straatboer is een creatieve, toegankelijke en daadkrachtige organisatie met bevlogen medewerkers die werken aan een groener Nederland op een sociale manier. Samen met inwoners, vrijwilligers en partnerorganisaties bouwen we aan steden met meer natuur en ontwikkelen we projecten en programma's om biodiversiteit en sociale cohesie te vergroten.

Tot en met 2022 werkten we voornamelijk aan lokale projecten in de regio Zwolle. We zien echter wat de impact van ons werk is en daarom zijn we sinds 2023 landelijk actief.

Het bestuur

Stichting Straatboer is een onafhankelijke stichting, gevestigd in Zwolle. De stichting heeft een driekoppig bestuur bestaande uit een voorzitter, penningmeester en secretaris.

De leden van het bestuur, alsmede de adviseurs genieten geen bezoldiging. De door hen in de uitoefening van hun functies gemaakte kosten, zoals reiskosten, worden vergoed.

Het team

Een bevlogen team is nodig om onze ambities waar te maken. De dagelijkse werkzaamheden van de stichting worden uitgevoerd door zelfstandigen (zzp) die werken in opdracht van de stichting maar als hecht team functioneren. Eind 2023 waren er vier zelfstandigen parttime werkzaam in opdracht van de stichting. Daarnaast werkt de stichting met een aantal vrijwilligers die zich tomeloos inzetten voor onze missie. Wij zijn hen ontzettend dankbaar.

Visie & missie

Steden zijn steeds minder groen en dat is slecht voor ons én slecht voor planten en dieren. Juist door de verstening van onze leefomgeving zijn we als mensen verder van de natuur komen te staan. Tegelijkertijd zien we dat de individualisering van onze maatschappij ervoor zorgt dat mensen elkaar minder ontmoeten en dat eenzaamheid vaker voorkomt. Het doel van stichting Straatboer is dan ook om mensen weer te verbinden met de natuur én elkaar.

Einde stenentuinperk

Het vergroenen van kleine maar vele stukjes stad is een uitstekend middel om een einde te maken aan het stenentuinperk. Groen verbetert namelijk niet alleen biodiversiteit in een wijk, het is ook goed voor de gezondheid en het welzijn van haar bewoners. We zien dat we met het vergroenen van onze straten en wijken twee vliegen in één klap kunnen slaan; een groene en gezonde stad

Visie

Groene steden, blijde mensen

Missie

Samen circulair en sociaal vergroenen

waarin mensen gelukkiger zijn en elkaar meer ontmoeten. Daar werken we op 4 manieren aan:

- 1 Door inwoners te inspireren, te leren en motiveren om hun directe leefomgeving te vergroenen.
- 2 Door inwoners elkaar te laten ontmoeten en ondersteunen met het vergroenen van hun straat en wijk.
- 3 Door overheden, instellingen en bedrijven op een positieve manier te activeren, adviseren en te betrekken bij het vergroenen van onze stedelijke gebieden.



Buren komen bewoners helpen met het determineren van ingeplante planten.

- 4 Door het ontwikkelen en delen van kennis op het gebied van sociaal en circulair vergroenen met inspirerende voorbeeldprojecten.

Motto

*Geen holle woorden,
maar volle tuinen*

In onze maatschappij en economisch systeem overheerst groei en welvaart boven welzijn. En dat in een tijd waarin het welzijn in geding komt met grote uitdagingen als klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en mentale gezondheid. En waar het denken overheerst van het doen. Er wordt veel geadviseerd, gepraat, gediscussieerd over deze uitdagingen waarbij het vaak ontbreekt aan concrete actie, uitvoering en vakmensen. Als Straatboeren steken wij onze handen uit de mouwen; geen holle woorden, maar volle tuinen!

Speerpunten

In alles wat we doen, bedenken we waar het ons uiteindelijk om gaat. We vergroenen met impact, circulair en sociaal, op straatniveau en voor de langere termijn. Niet door eenmaal 'anoniem' iets aan te leggen, maar juist samen met de bewoners het beplanten te realiseren. En meerdere keren terug te komen om zo de bewoners bij de hand te nemen, groene vingers laten ontwikkelen en in te spelen op duurzame bewustwording. Pas dan brengen we mensen in beweging richting een natuurlijke en duurzame leefomgeving.

Om dit te bereiken focussen we op 5 speerpunten:

- 1 Meer biodiversiteit in steden.
- 2 Actief werken aan sociale cohesie in onze wijken.
- 3 Samen met onze partners zoveel mogelijk mensen een groene tuin bieden.
- 4 Zo veel mogelijk volwassenen en kinderen bewustmaken van de voordelen van een duurzame en groene leefomgeving.
- 5 Het gebruik van circulair en biologisch plantgoed stimuleren.



Daphne

Mijn zoontje vind het fantastisch om de planten water te geven en tomaatjes te plukken, hij heeft een nieuwe hobby erbij!

Ahmed

Ik kon mijn woning niet terugvinden toen ik terugkwam van vakantie, ik liep er eerst voorbij. Zo volgroeid en bloeiend was mijn tuin!



Project Straatboer Make-over

We zien dat veel sociale huurders graag meer groen willen in de tuin, maar zijn zelf niet altijd in staat dat te doen. Hiervoor zijn verschillende redenen voor. Vaak is het ontbreken van de juiste kennis en kunde óf gereedschap/materieel de grootste belemmering. Wij helpen ze met het eerste zetje door te onttregelen, (inheemse) vaste planten met ze te planten en advies te geven over hun tuin. Het eerste half jaar houden wij een oogje in het zeil, door tweemaal langs te gaan en praktische tips te geven daar waar nodig is. Vervolgens is het onderhoud voor henzelf.

Binnen dit project werken we samen met woningcorporaties, gemeenten en sociale werkorganisaties. De woningcorporatie is de opdrachtgever van de Make-over. Bewoners van sociale huurwoningen melden zich aan bij de woningcorporatie, waarna de opdracht (individuele adressen) naar stichting Straatboer wordt doorgezet.

Straatboer gaat voor sociaal vergroenen waardoor we meervoudig waarde creëren ten opzichte van de aanleg van een tuin alleen:

- We maken samen met bewoners de leefomgeving groener, betrekken burens (sociale cohesie) en maken bewoners bewust over biodiversiteit en klimaatadaptatie.
- Wij maken uitsluitend gebruik van tweedehands planten (circulair) en voorkomen zo dat overtollig plantgoed wordt vernietigd.
- Ook focussen we ons op inheemse planten om zo de lokale biodiversiteit te versterken.

Deze persoonlijke, out-of-the-box en circulaire aanpak maakt de Straatboer Make-over zo krachtig.

Impact data 2023

80
tuinen
vergroend



143
bewoners
geïnspireerd



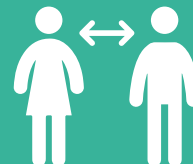
1.994
tweedeplants
planten
(circulair)



3.052
tegels
verwijderd



50
extra buren
betrokken



152.625*
insecten
en bodem-
beestjes
een huis
geven



62.648 CO₂
uitstoot bespaard
met bakfiets
vervoer



2 op 5
bewoners
een regen-
ton



Resultaten 2023

Afgelopen jaar hebben we 80 versteende voortuinen vergroend. Deze 80 gezinnen waren huurders van woningcorporatie SWZ of DeltaWonen, de twee grootste woningcorporaties van Zwolle.

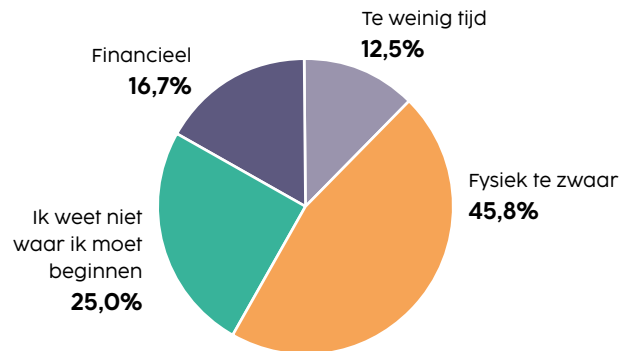
Op **microniveau** zien we dat bewoner(s) geïnspireerd zijn geraakt tijdens de Make-over van de voortuin en zelf actief bezig gaan met het vergroenen van de achtertuin. Dit is een prachtig voorbeeld hoe onze inspanningen leiden tot de activatie van bewoners en het kweken van groene vingers.

Op **mesoniveau** zien we dat bij deelnemende bewoners in de straat of wijk, een week later ook aanmeldingen ontvangen van de burens van deelnemende bewoners. Een zichtbare Make-over van de voortuin zet andere buurtbewoners aan het denken en zet ze aan tot handelen.

* Berekend o.b.v. een artikel van de WUR.



Wat is de reden dat u zelf niet de stap heeft gezet om uw tuin te vergroenen?



Landelijke uitrol door Straatboer-opleiding

Afgelopen jaar heeft de stichting verspreid aanvragen uit het land ontvangen om elders Make-overs te realiseren. De stichting wil de landelijke vraag invullen door lokale Straatboeren op te leiden en lokale plantdonaties op een centrale plek te bundelen in een Straatboerderij. In het najaar van 2023 is de Opleiding tot Straatboer gestart en zijn 11 enthousiastelingen uit 7 verschillende steden opgeleid tot potentiële Straatboer. Ook hebben we een aantal interessant partners voor meerdere jaren aan ons kunnen binden, zoals stichting DOEN, Univé Buurtfonds en Natuurhuisje. Mede dankzij hun steun en vertrouwen kunnen we ons concept komende jaren uitrollen in meerdere steden om onze impact te vergroten.



Bewonersparticipatie

Een vraag die we veel krijgen is hoe we omgaan met het onderhoud van de tuin op lange termijn. De redenen dat bewoners niet zelf hun tegeltuin onder handen nemen, kan een indicator zijn dat het onderhoud van een tuin een uitdaging is. Daarnaast verwachten we dat het verbinden van tuineigenaren met elkaar zowel de sociale cohesie als het de kwaliteit van de tuinen vergroot. Daarom zijn we afgelopen jaar bezig geweest met het opzetten van een bewonersparticipatie programma. Meer inhoud hiervan zal in 2024 verder vorm worden gegeven. Dit 'Groene vingers-programma' zorgt voor betrokkenheid van bewoners en kwaliteit van tuinen vanaf het moment van aanleg.



Project De Straatboerderij

De Straatboerderij

De frustratie van het 'zonde vinden van het weggoien van tuinplanten' hebben wij omgezet tot een kans en met twee handen aangepakt. De Straatboerderij is inmiddels een begrip in Zwolle en deze ecologische tuin van zo'n 400 m2 bestaat volledig uit gedoneerde planten. Het is open en toegankelijk voor iedereen en is een rijkelijke aanvulling voor de kinderboerderij.



De Straatboerderij is onze ecologische mini-kwekerij waarbij we alle gedoneerde tweede-handse planten en tweede kans geven tijdens ons Make-over project. Deze zogenoemde 'Tweede-Plants'-planten worden als helden ontvangen bij de sociale huurders en staan binnen een paar maanden op hun nieuwe vaste plek prachtig te bloeien.

Komend jaar gaan we de uitdaging aan om deze ecologische tuin op te zetten in die steden die ook graag Make-overs willen toepassen; voor en door de inwoners van de stad. We merken namelijk vanuit verschillende groepen en partijen dat er nadrukkelijk een behoefte ligt voor circulair plantgoed. Aan de Straatboeren vervolgens de taak om ervoor te zorgen dat iedere gedoneerde plant terecht komt op een nu nog versteende plek in de stad.



Plantdonaties van biologische
kwekerij Holsto uit Wijhe
en tuincentrum Tuinland Zwolle.

Resultaten 2023

De Straatboerderij is ingericht met circulaire tweedehands planten (TweedePlants). We hebben inmiddels capaciteit om planten voor 50 tuin make-overs tijdelijk op te slaan. Het aantal partners die planten aan de stichting doneert is gegroeid en daardoor hebben we soms zelfs een overschot. De hoogste tijd om uit te breiden naar andere regio's in het land, om ook daar Straatboerderijen te starten.



Omdat we ons als stichting echter focussen op het project Make-over, hebben we besloten de plukplek te ontmantelen. Maar niet getreurd, de één z'n dood, is de ander z'n brood! Deze 'tweedehands' planten gooien we natuurlijk niet weg, maar geven ze een 'tweede kans met TweedePlants in de nieuwe Make-overs van 2024!

Terugblik 2023

Januari

Aantreden van nieuw bestuur met Arap-John Tigchelaar, Ed Anker en Pien van der Does, welkom allen!



Februari

Ons project wordt geprezen in het boek 'Hoe gaat Zwolle om met klimaatverandering?'.

Maart

Start van de Make-over challenge bij Sonja in de wijk Aa-landen. Vanaf dit moment geven we wekelijks 3 tot 6 tuinen een Make-over.

April

Trots op onze nieuwe partners Natuurhuisje & Het Oranje Fonds! Namens de Klimaatburgemeesters ontvangen wij als stichting 'de Pluim' voor onze inzet om Zwollenaars en specifiek sociale huurder helpen te vergroenen.

Mei

Straatboer sluit aan bij het vergroeningscollectief Stadsvergroen Zwolle.



Juni

Succesvolle partnerbijeenkomst waar sociale huurders hun ervaringen deelden, interessante discussies gevoerd werden en afgesloten werd met een feestelijke borrel op de Straatboerderij.



Juli

Onze 41e Make-over bij bewoonster Saskia wordt gefilmd door het tv-programma BinnensteBuiten.

September

Start oogst- & zaailessen voor basisschoolkinderen samen met NME Zwolle op onze Straatboerderij.



oktober

Kennismakingsdag Straatboer. Van Gouda tot Groningen en van Almere tot Enschede... vanuit alle hoeken van het land komen geïnteresseerden om meer te weten over de Straatboer-aanpak.

oktober

Naast woningcorporatie SWZ, doet ook woningcorporatie DeltaWonen mee met de eerste 12 gezinnen.

Oktober

Vier sociale huurders in de wijk Zwolle Zuid hebben allen op een ander moment een Make-over ontvangen dan wel een regenton laten installeren. Bewoners hebben elkaar kennelijk geïnspireerd en geënthousiasmeerd om al hun versteende voortuin aan te pakken.

November

Eerste editie van de Straatboer-opleiding. 11 enthousiaste Straatboeren in spe uit 7 verschillende steden leren hoe ze in hun eigen regio een Make-over project kunnen starten. De eerste stap naar een nationale uitrol is gezet!



November

De gemeente Zwolle reikt de aanmoedigingscheque van €49.000 uit aan de drie Zwolse woningcorporaties om het project Make-over mede te kunnen financieren.

December

Namens alle goedgehumuste Straatboeren brengen we een kerstgroet aan alle bewoners die deelnemen aan de Make-over. We brachten biologische bloembollen en persoonlijk geschreven kerstkaarten rond en toverden daarmee een lach op vele gezichten!



December

We sluiten ons samen met de drietal woningcorporaties en gemeente Zwolle aan bij het initiatief Pientere Tuinen. Enkele deelnemende sociale huurders gaan ook met dit project mee-doen.



Publiciteit & bereik

Samen sociaal en circulair vergroenen. Dat is wat we willen bereiken, fysiek en digitaal. Met digitaal inspireren kunnen we een bredere doelgroep een aanzet geven tot handelen. We willen onze manier van werken als voorbeeld neerzetten richting andere organisatie, inwoners en steden.

Afgelopen jaar hebben we op verschillende manieren publiciteit genereerd. Door nieuws-artikelen, interviews, video's of het geven van lezingen en presentaties. Hieronder een korte opsomming van mediaberichten van 2023 en – waar mogelijk – het aantal kijkers/lezers bekend van zijn.



Uitzending in het TV-programma BinnensteBuiten. Fragment van 8 minuten, 80.000 kijkers landelijk.



Artikel in De Volkskrant m.b.t. hetere zomer en versterking van steden. Zaterdageditie, oplage:

275.000 kranten



Instagram
750 volgers

LinkedIn
1.000 connecties

CHEQUE UITREIKING

Cheque-uitreiking namens de wethouder aan alle drie Zwolse woningcorporaties en stichting Straatboer ter aanmoediging om verder te vergroenen.



Kerst- groet- actie

Persoonlijke kerst-groet-actie om alle sociale huurders te bedanken voor deelname.

OVERIGE MEDIA-
PRODUCTIES ONLINE



NATUURHUISJE

Ook onze partners hebben op een positieve manier aandacht aan ons besteed. Zo heeft Natuurhuisje een specifieke webpagina aangemaakt waarbij iedere boeker van een Natuurhuisje ziet dat een deel van het bedrag naar ons project gaat om steden verder te vergroenen.

Onze nieuwe, meerjarige partner Univé Buurtfonds heeft sinds de start een inspirerend filmpje met ons gemaakt om visueel vast te leggen hoe we gezamenlijk bijdragen aan meer onderlinge verbinding en prettigere leefomgeving in nu nog versteende woonwijken.

Univé Buurtfonds



1.850
abonnees

85% groei van het aantal abonnees op onze digitale nieuwsbrief

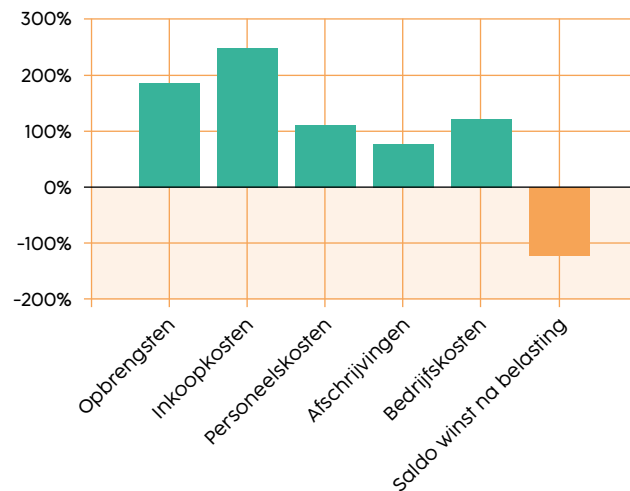


Financiële resultaten

Naast de positieve impact en mooie resultaten over het jaar 2023, zijn er natuurlijk ook de cijfers. De groei in onze organisatie en investering in de uitrol is terug te zien in de financiële cijfers. De omzetontwikkeling is over het jaar 2023 met 284% gegroeid t.o.v. 2022 (100%). Dit is ook terug te zien in de procentuele toe- en afname van opbrengsten en kosten in de figuur hiernaast.

Tot slot is er een prijsverdeling te maken o.b.v. de meerwaarde die wij leveren per make-over. Met andere woorden, een Make-over is niet zo maar een tuinaanleg. Zie de cirkeldiagram voor de verdeling in gemaakte kosten per onderdeel. Hetgeen niet betekent dat het uiteindelijke resultaat van iedere make-over 'slechts 9%' buurtverbinding oplevert. De (vliegwiël)effecten zijn vaak veel groter, welke ook terug te lezen zijn in dit jaarverslag.

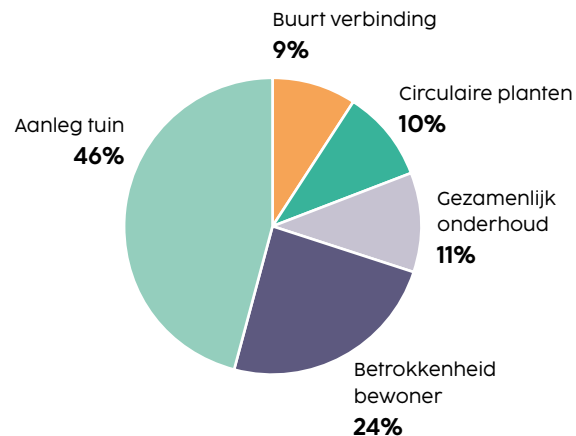
Procentuele toe-/afname van kostenposten in 2023 t.o.v. 2022



Staat van baten en lasten 2023

Bedragen in euro's		
Opbrengsten		
- Giften & subsidies	103.528	
- Overige opbrengsten, bijv. opdrachten van woningcorporaties, opleidingen	102.002	
		205.530
Kosten van grond- en hulpstoffen, uitbesteed werk, e.d. (o.a. inhuur sociale werkorganisatie, inhuur personeel, Straatboerderij)	164.615	-164.615
Brutomarge		40.915
Personeelskosten		
- Overige personeelskosten	17.008	-17.008
Afschrijvingen		
- Overige materiële vaste activa, bijv. onze elektrische bakfietsen	1.915	-1.915
Overige bedrijfskosten		
- Auto- en transportkosten	173	
- Huisvestingskosten (huur kantoor)	1.390	
- Verkoopkosten (relatiegeschenken, reclame, promotie)	15.502	
- Overige kosten	6.001	
		-23.066
Saldo winstberekening		-1.074

Make-over prijsverdeling



Het volledige (financiële) jaarverslag is te downloaden vanaf onze webpagina: **www.straatboer.nl**



Conclusie & vooruitblik

De komende jaren ligt de focus van stichting Straatboer op het professionaliseren van het concept Straatboer Make-over. We gaan het Make-over concept in meerdere steden in Nederland uitrollen. Om dit mogelijk te maken zijn we bezig met een professionaliseringsslag. Vele stappen zijn al genomen en op deze manier kunnen we ook in andere steden een duurzame organisatie opbouwen en zo nog meer impact en bewustwording realiseren onder de bewoners van nu nog versteende voortuinen.

Make-over landelijk

Aan landelijke interesse geen gebrek, maar hoe borgen we de kwaliteit van de Make-overs uitgevoerd door nieuwe Straatboeren in andere steden?

Nieuwe Straatboeren uit andere steden zullen worden opgeleid zodat ze in korte tijd de fijne

kneepjes van het vak leren. We verdelen de opleiding in drie onderdelen:

- 1 Basiskennis ecologie, inheemse (sier)planten en klimaatadaptatie (theorie en praktijk)
- 2 De Straatboer Make-over (theorie en praktijk)
- 3 Aan de slag als Straatboer: projectmanagement, fondsenwerving en relatiebeheer (theorie, praktijk en coaching)

We verwachten jaarlijks 15-20 Straatboeren te kunnen opleiden waarbij we uitgaan dat over de komende twee jaar 25% door zal gaan om actief aan de slag te gaan met een opdracht van een woningcorporatie.

De meeste mensen willen wel vergroenen, maar weten niet waar ze moeten beginnen. Of hebben er de fysieke of financiële middelen niet voor. We



zetten mensen in hun kracht door hen te helpen met de eerste stap. Het doel van de make-overs is tweeledig: het vergroenen van mens en tuin.

- 1 Samen met de bewoner vergroenen we de voortuin.
- 2 Bewoners worden geactiveerd, geïnspireerd en zo weer verbonden met de natuur.
- 3 Mensen activeren en inspireren anderen om zich heen om verder te vergroenen. We zien dat dit werkt! Daarom stellen we ons ten doel om de sociale cohesie en eigen regie te vergroten door het opzetten van een bewonersparticipatie programma.

Bewonersparticipatie programma

Om continuïteit van het tuinonderhoud te borgen ontwikkelen we een programma met als doel:

- bewoners meer regie over het onderhoud van hun voortuin en leefomgeving;
- de sociale cohesie in de straten en wijken versterken.

Dit 'Groene vingers'-programma is een combinatie van direct contact met individuele bewoners, fysieke groepsactiviteiten en digitale inspiratie.

Fysieke aanwezigheid

- Groepsactiviteiten zoals relevante film/documentaire vertoningen
- Uitdelen van planteninformatiekaarten
- Aanstellen van Straat/wijk-tuinambassadeurs
- Tuinactiviteiten t.b.v. sociale cohesie en onderhoud
- Ludieke acties zoals het rondbrengen van bloembollen rond kerst

Digitale inspiratie (hulp op afstand)

- Informatieve en praktische video's over seizoensgebonden onderhoudtips
- De Straatboer-app groep voor alle (gezamenlijke) dilemma's en vragen
- Website van Straatboer
- Contacten via mail of telefoon

TweedePlants platform

Voor een Make-over zijn gemiddeld 28 planten nodig. In Zwolle wordt 100% gewerkt met gedoneerde planten. Hoe kan het werken met gedoneerde planten worden voorgezet in de landelijke opschaling? Door een deelplatform te ontwikkelen waar de vraag naar tweedehands planten en het aanbod hiervan wordt samengebracht.

We geven planten een tweede kans door ze te redden van de container en op een nieuwe plek in de stad uit te planten. We delen gedoneerde planten niet slechts uit, maar planten iedere gedoneerde plant gericht op een nog versteende plek. In Zwolle doen verschillende partijen,

zoals bedrijven, hoveniers, kwekers en particulieren, al mee aan het delen van TweedePlants planten. Momenteel loopt alle communicatie en logistiek via Straatboer. Dit kan beter en het bereik kan veel groter. Onze impact kan groter worden door het ontwikkelen van dit online platform, waar iedereen in Nederland zijn planten kan aanbieden en iemand anders blij kan maken met gezonde (gratis!) tuinplanten en zaden.

Straatboer, meer dan Make-overs

We doen meer dan alleen Make-overs. We blijven ons breed inzetten voor vergroening voor de langere termijn. Door niet alleen samen te werken met woningcorporaties maar open te staan voor nieuwe ideeën en samenwerkingen.

Zwolle is voor ons de broedplaats voor verdere ontwikkeling van nieuwe projecten.

Samen zetten we zowel de schop als de schouers eronder om te laten zien dat een groene(re) stad voor iedereen haalbaar is.

Veel dank!



Stichting
Kinderboerderijen
Zwolle



TRANSFERRO
PARTNER VOOR BOUW EN INDUSTRIE



Olaf Nijenkamp



Onze gegevens

StraatBoer

Eendrachtstraat 71
8012 VW Zwolle
info@straatboer.nl
www.straatboer.nl

KVK nummer: 76129969
BTW nummer: NL860517809B01
IBAN: NL80 TRIO 0788 8039 56
RSIN nummer: 860517809



EN – SAMEN SOCIAAL & CIRCULAIR VERGROENEN – SAMEN SOCIAAL & CIRCULAIR VERGROENEN – SAMEN SOCIAAL & CIRCULAIR VERGROENEN



www.straatboer.nl